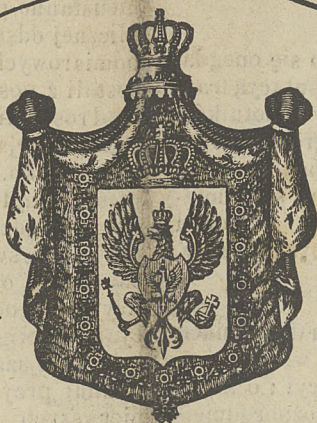

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Expedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Turyń 2 Października. — Na giełdzie paryskiej gruchnęła wieść, że rząd włoski zaciąga 700 mil. fr. pożyczki. Wieść ta jest płonna. Stampa, Discusione, Monarchia i inne dzienniki włoskie chwala ministerstwo za otwartość w oświadczeniu.

Zgromadzenie polityczne w Madiolanie uchwaliło oświadczenie, że konwencja wielkim jest postępem w odrodzeniu politycznym Włoch i otwiera drogę programowi narodowemu, który bez Rzymu nie może być wykonany.

— Vacca objął ministerstwo sprawiedliwości. Ricasoli wrócił do Florencji i wezwał tamecznych przyjaciół, aby poparli nowe ministerstwo.

Paryż 2 Października. — W czwartek wystąpił lud w Rzymie z manifestacją podczas czapstrychu francuskiego i wydawał okrzyki buntownicze. Wojsko francuskie aresztowało burzycieli i przywróciło spokojność.

Berlin, 2 Września. — Wiele rozprawiano o konieczności historycznej, która jest sprężyną wypadków. Im szerszą ma podstawę ta konieczność, tem większy wpływ wywiera na narody. Jesteśmy teraz, jeżeli się niemylimy u wrót takiej konieczności. Napoleon III nie wyszukuje jej, ale jest nią party. Jeżeli na chwilę spocznie i chciałby się oprzeć konieczności, pragnąłby zostawać w przyjaźni ze starym światem, wnet nikną jego siły, widoki i widzi się zagrożonym w swoich podstawach. Mimo usilności, niemożę się utrzymać przy zdaniu przez siebie w Bordeaux wyrzeczonym, cesarstwo to pokój. Położenie jego dynastyczne i to co on reprezentuje nie da mu spocząć, lecz prze na szersze podstawy. Widząc co się dzieje na okół niego, Napoleon zawarł z konieczności z Włochami konwencją, nie dla tego aby się przypomnieć światu, że każdej chwili ma w ręku chubkę zapaloną, aby ją rzucić do prochu europejskiej, ale dla utrzymania siebie na szerszej podstawie. Dopóki szedł ręką w rękę z Anglią, chodził z nią w celach partykularnych na Krym, do Chin, zajął do Ameryki, aby dać ręką Europie swych dobrych intencji pokojowych. czuł się bezpiecznym, już ekskursja do Włoch, była dla niego zapytaniem dynastycznym i cofnął się przed lawiną następstw, które mu się zdawały zawczesne i niebezpieczne, z powodu braku szerszych i silnych sojuszków. Jakkolwiek dotąd wstrzymywał się, ile mógł, od mieszania się w sprawy kontynentalne i tylko kilka lat ostatnich przepędził na wymianach not dyplomatycznych, teraz konwencją z Włochami pierwszy raz coś pozytywnego na przyszłość postawił, ale któż zaręczy czy na serio i czy do odwrotu nie zatrąbi.

Dotąd jeszcze nie jest rzeczą jasną, czyli konwencją chce parcie wywrzeć na Austrię i rozwiązać kwestyę wenecką bądź na drodze pokojowej, bądź wojennej, ale to nie ulega żadnemu powątpiewaniu, że w każdym zawrzeniu włoskiem Austrię w pierwszej linii czuje się zagrożoną. Dzienniki wiedeńskie zaprzeczają, aby Austrię ugodził oścień włosko-francuski, ale trudno pokryć troski, które ją przy stanie rozpaczynym finansów austriackich przejmują. Organa austriackie oficjalne zaręczają, że Austrię łatwo może skwitować przeszłość i pojednać się z teraźniejszością, przez uznanie Włoch, byle jej zagwarantowano Weneccę. Ale tu właśnie przepaść, której skokiem nie przesadzi i dla tego złudnem jest uznanie królestwa włoskiego, któremu to nie dosyć. Konwencya widocznie dalej sięga. Z tego powodu zapyta Austrię Francya i Włochy naprzód grzecznie, co znaczy konwencya, bo nie jest pewną poparcia Anglii i Prus, gdyby zaś była pewną, zapytałaby się śmieiej. Trudno przecie dowierzać Anglii, która pragnie zaokrąglenia Włoch Weneccą z Rzymem, a jeżeli Clarendon miał misyą do Wiednia, to dla tego, że Anglia poznała konwencją i chce jej ostrze nieco stępić. Mimo to trwa niebezpieczeństwo, jakkolwiek położenie rzeczy jeszcze nie wyjaśnione, czy konwencya ma znaczenie europejskie i czy pociągnie za sobą wypadki, czyli też przejdzie jak inne metory napoleońskie, które zabłysły i zgasły.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 30 Września. — Ukaz o administracyi szkolnej w Królestwie mówi, że zamiarem jego jest wprowadzić nowe rozporządzenia

w harmonią z władzami obecnymi szkół wyższych, a przecież w całym ukazie nie masz mowy o komisji publicznego oświecenia i tylko dziełi Królestwo na 10 dyrektorstw naukowych, na warszawskie, łódzkie (niemieckie), radomskie, kieleckie, lubelskie, chełmskie (rusińskie), siedleckie, suwalskie (litewskie i tatarskie) łomżyńskie i płockie. Komitet regulujący ustanowi granice tych dyrektorstw. Każde dyrektorstwo obejmie dozór nad wszystkimi szkołami w swym obrębie. Pięciu dostanie 3000 rubli pensji rocznej, 5, 2000 rubli i z dietami za objazd 1000 rubli rocznie. Inspektorowie pobierać będą 1500—2000 rubli. Inspekcya będzie więcej policyjna, jak naukowa, wykonywana przez oficerów lub podchorążych, jak za Mikołaja.

— Moskałe podwyższyli podatek od okowity z 70 kopiejek za wiadro na rubla. Wykonanie tego ukazu oddano komitetowi regulującemu.

— Dzień. war. donosi, że Paweł Ekert członek organizacyi rewolucyjnej schwytyany został w d. 26 Lipcy u dziedzica Nowakowskiego, a że się bawił także u dziedzica Sierocina Wernera, przeto Berg Nowakowskiego, jego żonę i Wernera wysłał na deportacyę.

— Dzienniki niemieckie zamieszczają wyciągi z pism ulotnych wyszłych po większej części w Lipsku, które oprócz obelg na naród polski miotanych, zawierają zupełnie poprzewracane i poprzekręcane fakta. Nie wstydzą się przytem podawać, jakoby autorami tych ohydnych pism byli Polacy. Tendencya ich tak jest jasna i przewrotna, że nawet cudzoziemców nie wyprowadzą w pole. Podobne są one do artykułu Moskale, który czytaliśmy w Dzienniku pozn., zalecający Polakom wcielenie się do Moskwy, jako silnej na wzór owego wilka, który jagnię namawiał, aby się pozwoliło asimilować, czyli dać się połknąć, bo wejdzie w silny jego organizm i będzie po siemu byt reprezentowane. Wiadomą jest odpowiedź jagnięcia.

— Gazeta Narodowa z Krakowskiego donosi o kilku wyrokach śmierci wykonanych w ostatnich dniach w Słupi i w Opocznie. Tenże korespondent pisze między innemi: Sąd wojenny kielecki skazał braci Wąsowiczów z Oksy, jednego na cztery lata robót, drugiego na całe życie w żołdacy. W Olkuszu trzyma Moskwa przeszło 150 więźniów; są to po większej części internowani z fortec austriackich, na własne żądanie odstawieni tutaj. Niektórzy siedzą już po kilka miesięcy, biedne ofiary osobistej niechęci praporszczyka audytora Nekrasowa, który tu więcej znaczy, jak Berg i jego ukazy i za nic sobie ma jak pierwszego, tak drugie.

W początku b. m. do szlachcica Kościńskiego, właściciela Książa Małego, przyjechał dowódzca 7 strzeleckiego batalionu pułkownik Daniłow i porucznik Sierdiuków, były cząstkowy naczelnik wojennego okręgu miechowskiego. Kościński przyjął ich otwarcie i gościnnie. Na prośbę Daniłowa, aby im pozwolił na swoich gruntach zapolować, chętnie przystał, a w czasie kilkudniowego polowania udało mu się ubić sarnę. Dnia 21 b. m. został tenże Kościński sztafetą wezwany do Miechowa. Jakież było zdziwienie szlachcica, kiedy mu pan wojenny naczelnik powiatu miechowskiego kapitan Orel pokazał w ostatniej już instancyi, bo przez Bellegarda II. zatwierdzony wyrok, skazujący go za udział w polowaniu na własnym gruncie i w towarzystwie moskiewskiego pułkownika na 500, wyraźnie pięćset rubli srebrem kontrybucyi, którą w przeciągu dni czterech ma nieodwołalnie wypłacić. — Do takiego to stopnia samowoli i bezprawia posuwają się moskiewscy naczelnicy wojenni w Królestwie Polskiem.

Okolo 20 bm. aresztowano w Krakowskim Józefa Kamockiego, właściciela Ostrowa. Dnia 21 b. m. przewożono go przez Kielce. Uwieszono także jego rządzcę Mustera, siedemdziesięcioletniego, niedołężnego i chorego starca. Tego pan Kirłow, naczelnik cząstkowy proszowski, trzyma w chlewie bez okna, o chlebie wodzie, nie pozwalając mu nawet pościeli przynieść.

Francya.

Paryż, 30 Września. — Parlament włoski zbierze się o 19 dni później, jak z początku podano, albowiem Wiktor Emanuel chce, aby przez ten czas Włosi się wyszumeli i ministerstwo nowe ustaliło. Telegram powołał z Anglii księcia Humberta, następcę tronu włoskiego. To dało powód do niepokojących pogłosek, o burzy, na którą się we Włoszech zanosi, zwłaszcza, że komitet centralny wenecki przeniósł się z Turynu do Mediolanu, aby być bliższym wypadków. Z tego powodu Austrię

jest w najgorszym humorze. Włosi jakkolwiek rozumem pochwalają konwencją, ale serce ich tyle zawiodzone, nie dowierza cesarzowi, czyli wytrzyma próbę w dalszym zapędzie. Prorocy prorokują, że papież skoro się oprze, zagnie Napoleona do pozostawienia wojska aż po 16 Wrześ. 1866 r. Wciąż dzienniki polemizują o konwencję z 15 Wrześ., widać, że jej nikt nie zna z gruntu i nikt jej nie dowierza.

Anglia.

Londyn, 30 Września. — W St. Martins Hall odbyło się onegdaj zgromadzenie robotników angielskich, które przyjmowało deputację francuskich robotników. Radzono nad utworzeniem komitetów robotników we wszystkich większych miastach europejskich i nad kongresem robotników, który się ma w przyszłym roku odbyć w Belgii. Zapadła na tem zgromadzeniu uchwała, aby te propozycje wziąć za podstawę sprzymierza międzynarodowego w interesie powszechnego przemysłu. W końcu wykrzyknęli zgromadzeni robotnicy: niech żyje Anglia, Francja, Niemcy, Włochy, Polska i Węgry!

Austria.

Wiedeń, 27 Września. — Nie pisałem wam w ostatnich dwu dniach nic ani o nowej i tak ważnej fазie, w jaką weszła sprawa włoska, ani też o zdaniach, jakie mają tu o francusko-włoskiej konwencji i o misji Lorda Clarendona; albowiem trudno było w tym odmęcie najróżnorodniejszych wiadomości dopatrzeć się jakiej przewodniczącej nici. Wszystkie wiadomości obiegające po tutejszych kołach sprzeciwiały się sobie nawzajem; w sferach zaś dyplomatycznych panowała i panuje jeszcze wielka wstrzemięźliwość w udzielaniu w tym względzie wiadomości, co może posłużyć za dowód, że parysko-turyńska konwencja sprawiła tu niemalą niespodziankę. W ogólności zaś zdaje się, że w rzeczonych sferach skłaniają się do optymistycznego na rzecz poglądu i że nie podzielają pojmowania tego najświeższego faktu, jakie pojawia się w tutejszych opozycyjnych dziennikach, a tem mniej zapatrywania się turyńskich i paryskich doniesień. Rozumują tu w ten mniej więcej sposób: Chociażby Francja miała na oku możliwość walki na wypadek północnej koalicji, to przecież ma ona inne cele na względzie, a Cesarz Napoleon znów odsłania swoje Janusowe oblicze o dwu wyrazistych profilach. Na dowód tego, jak tu utrzymują dalej, przywiezie admirał de la Roncière notę, w której ze względu na Włochy znów wyraźnie podniesioną będzie kwestya kongresu i powszechnego rozbrojenia, które właśnie kongres miałby przeprowadzić do skutku. I w innych kierunkach ma znów gabinet tuileryjski działać w sprawie kongresowej.

Misja Lorda Clarendona ma mieć na celu nakłanianie Austrii do uznania królestwa Włoskiego, w czem Anglia ofiaruje swoje pośrednictwo.

Galicya.

Lwów 27 Września. — Temi dniami odbędzie się uroczyste rozpoczęcie robót około kolei żelaznej lwowsko-czerniowieckiej. Zjechał tu przedwczoraj umyślnie na tę uroczystość pan Brassey, naczelnik spółki przedsiębiorstwa i kilka innych jeszcze osób. Obejrzenie ostateczne wytyczonej przestrzeni pod kolej pomiędzy Lwowem a Dawidowem ukończyła właśnie umyślna ku temu zesłana z Wiednia komisya mieszana, techniczno-wojskowa i na tej to przestrzeni roboty niezwłocznie rozpoczęte zostaną i mają bardzo szybko postępować. Dla przyspieszenia robót postanowiono nie czekać z ich rozpoczęciem aż na obejrzenie ostateczne przez komisję rzeczoną całej przestrzeni od Lwowa aż do Czerniowic, lecz na obejrzonej już przestrzeni roboty zaraz rozpocząć i takowe posuwać częściowo coraz dalej, stosownie do postępu czynności komisji. Równocześnie z rozpoczęciem robót na przestrzeni pomiędzy Lwowem a Dawidowem, ma się rozpocząć też jeszcze jesieni budowa mostów na Dniestrze, Bystrzycy i Prucie. Kolej czerniowiecka wychodzić będzie z tegoż samego dworca, co i lwowsko-krakowska i też samą na początkowej przestrzeni pójdzie linią. Dopiero w oddali siedmiuset kilkudziesięciu sążni od dworca odłączy się ramie kolei czerniowieckiej łukiem na Kulparków i Wulkę. Z uroczystością inauguracyjną oczekują jeszcze tylko powrotu Mensdorfa Pouilly, który, jak wiadomo, wyjechał celem przeglądu

wojsk w obwodach zachodnich Galicyi i za dni parę spodziewany jest z powrotem.

O ucisku coraz sroższym, jeżeli być może, kościoła katolickiego w ziemiach zabranych i wszelkiego rodzaju usiłowaniach rządu rosyjskiego dążących do zmuszenia katolików, aby przechodzili na schyzmę prawosławną, nieustannie przychodzą tu wiadomości. Od wszelkiego rodzaju służby publicznej odsunięci są całkowicie katolicy. Nie wolno ich używać do prac pomiarowych, przedsięwziętych z ramienia rządowego, również usunięci zostali z posad lekarzy okręgowych, a tak nawet służbę zdrowia czyni rząd rosyjski zawistą od przekonań religijnych. W ostatnich czasach użyto szczególniejszego jeszcze w celach tendencyjno-politycznych administracyjnego środka. Synów księży, kształcących się również do stanu duchownego rozsyła rząd po ukończeniu nauk teologicznych przed wyświęceniem po wsiach, gdzie pełnią urząd włosnych przez rok jeden, poczem dopiero przyjmują święcenia kapłańskie. Tak więc przyszli zwolennicy stanu duchownego, oprócz w teologii, kształcą się zarazem w praktyce służby policyjnej. Środkiem tym mniema rząd rosyjski skutecznie poprzeć swą socyalno-religijną propagandę.

Tutejsza scena polska spodziewa się znakomitego gościa. — Temi dniami przybędzie tu pan Królikowski z Warszawy, jeden z najpierwszych żyjących artystów dramatycznych, i rozpocznie z dniem 3go Października szereg występów gościnnych. Pan Królikowski ma tu zabawić do połowy Listopada, poczem w powrocie do Warszawy zatrzyma się i w Krakowie dla występów gościnnych. W ciągu jego pobytu we Lwowie obaczmy na scenie naszej od lat wielu nie przedstawiane już arcydzieła Szekspira, Szyllera, Wiktora Hugo, Korzeniowskiego; tak więc po długiej przerwie przypomną się znowu »świetne« tutejszej sceny czasy.

Cz.

Kronika miejscowa.

Poznań 3 Paźdz. — W mieście naszym powszechny ruch, ulice wyglądają, jakby wszyscy lokatorowie się przenieśli. Jest też w istocie tak, a powodem powszechnej przeprowadzki są podwyższenia najmu. Można powiedzieć, że nie widzimy kresu tym podwyżkom, które raz ustać muszą, skoro mieszkania pozostaną próżne. Ponieważ podwyższone najmy zachęcają kapitalistów do umieszczania swych kapitałów w kamienicach, przeto mnóstwo w tym roku stanęło wielkich budynków i zdaje nam się, że ich liczba przewyższyła stosunek potrzeby. Jeżeli się to sprawdzi, natenczas reakcja nastąpi i zaczną spadać ceny najmu.

Wiadomości literackie.

Redakcyja Ojczyzny otrzymała następujący list od znanych redaktorów Kołokoła: — Szanowne pismo wasze wspomina rozpuszczoną wieść, jakoby wydawany przez nas w Londynie dziennik rosyjski Kołokoł, miał przestać wychodzić. Wiadomość ta zupełnie mylna. Tego tryumfu nie doczekają się wspólne nam wrogowie. Są to pia desideria rządu petersburskiego, wyjawione w kłamstwie. Raczej, Obywatelu-Redaktorze ogłosz w piśmie waszem, że Kołokoł jak poprzednio tak i nadal wychodzić nie przestanie, i przyjmijcie braterskie pozdrowienie. Dnia 21 Września 1864 r. Redaktorowie Kołokoła: Al. Herzen. — M. Ogarew.

Przybyli do Poznania dnia 3 Października.

BAZAR: Zamojski z Warszawy, Krasicki z Berlina, Potocki z Biedlewa, Potocki z Tulec, Koźmian z Polski, hr. Skarbek z Białcza, hr. Kwilecki z Kobelnik, Lossow z Borsuzynia, Zakrzewski z Kleszewa, Karsnicki z Mystek, Dąbrowska z Ostrowitego, hr. Bniński z Miłosławia.
HOTEL DU NORD: Hr. Sługocki z Warszawy, Jaraczewski z Głuchowa, Sarganek i Vogojski z Poznania, Skowgierd z Pogorzeli, Lewandowski z Obrzycka, Stutzer z Magdeburga, Rohrscheidt z Görticy, Mattie z Berlina, Schmidt z Grylewa, Prob. Sieg z Orchowa, Wik. Dziubek z Mogilna.
HOTEL PARYSKI: Karwowski z Goli, Dobrogojski z Gieczu.
EICHENER BORN: Levin z Rogalinka.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 3. Października 1864.

Zyto (wępel po 25 szetli) słabo. Na Paźdz. 27½ list. ¼ pien., na Paźdz. Listopad 27½ pl. i list. ½ pien., na Listopad Grudzień 28½ pl. i pien., na Grudzień 1864 Styczeń 1865 28¾ pien. i list., Styczeń Luty 29½ list. ¼ pien., na wiosnę 1865 30½ list. ¼ pien.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa) słabo. Na Paźdz. 12½ pl. i pien. ½ list., na Listopad 12½ list. ½ pien., na Grudzień 12½ list. ½ pien., na Styczeń 1865 12¾ pien. i list., na Luty 12¾ list. ¾ pien., na Marzec 12½ list. i pien.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 1. Października.

Zyto Paźdz i Paźdz. Listopad 32 tal., na Kwiecień Maj 34½ — ¼ tal.

Jęczmień wielki i mały 29—33 tal.

Okowita Styczeń Luty 13¾ tal.

Gdańsk, 1 Paźdz. — Upijony tydzień był chłodny i dżdżysty. Ulewy przeszkadzają wybraniu kartofli i ozimym zasiewom.

Targi angielskie coraz stałsze a sprzedaż coraz trudniejsza, przy wysokiej stopie procentowej spekulacja nie wchodzi w duże interesa

a zaspokojenie potrzeb konsumpcji ani cen utrzymać ani transakcji ożywić nie zdoła.

We Francji podobnie handel zbożowy w odrętwieniu, a mała flaktuacja ze skutkiem tylko mniejszych lub większych dowozów.

W Hollandyi, Belgii, Hamburgu targi bez zycia.

Toż samo i o naszej giełdzie powiedzieć możemy. Pod wpływem cofających się targów zagranicznych i nasze ceny w ciągu tygodnia obniżyły się 10 guld. na łaszcie pszenicy a 12 na łaszcie zyta. Wielka masa okrętów a ztąd nieco znizony fracht dały popęd do interesów, które o tyle tylko były możliwe o ile trzymający zboże chcieli się poddać znizieniu.

Sprzedano w ciągu tygodnia pszenicy szefi 67,800. Zyta 39,000. Jęczmienia. Grochu 600. Rzepiu i rzepaku 4200.

Placono za szefel berliński:

	Funt.	Int.	funt.	Int.	Tal.	Sgr.	Fen.	Tal.	Sgr.	Fen.
Pszen.	83	—	24	85	—	4	2	1	3	2 13 4
»	85	—	23	87	—	13	2	5	—	2 8 4
śwież.	81	—	6	83	—	5	1	25	8	2 —
Zyta	73	—	17	81	—	6	1	4	2	1 8 —
Grochu							1	19	6	1 23 —

Toruń przebyło pszenicy szefi 4000. Zyta 7600. Grochu 150.

Kursa zamian: Hamburg 150¾ Londyn 6, 19½.

Aleksander Makowski et Comp.

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

	dnia 3. Październ. 1864 r.					
	od tal.	sgr.	fn.	od tal.	sgr.	fn.
Pszenicy pięknej, szefel po 16 garn.	—	—	—	—	—	—
Pszenicy średniej	1	24	—	1	26	—
Pszenicy ordynaryjnej	1	17	6	1	20	—
Zyta przedniego, szefel	1	6	6	1	7	6
Zyta leższego	1	5	—	1	6	—
Jęczmienia dużego, szefel	—	—	—	—	—	—
Jęczmienia małego	—	—	—	—	—	—
Owsa, szefel	—	—	—	—	—	—
Grochu do gotowania, szefel	—	—	—	—	—	—
Grochu na pastwę	—	—	—	—	—	—
Rzep zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzep latowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik latowy	—	—	—	—	—	—
Tatarki, szefel	—	—	—	—	—	—
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Ziemiaków, szefel	—	10	—	—	12	—
Masła, garniec	2	10	—	2	20	—
Siana, centnar	—	—	—	—	—	—
Stomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—
Oleju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—	—	—

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80% Tralles.

Tal. Sgr. F. do Tal. Sgr. F.

Dnia 3. Październ. 12 12 6 do 12 15 —
Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.